

"מבט פמיניסטי על ההתקפה בעזה: 2009"

ד"ר שלי הופמן

"קבוצת חקירה" נפתחת באשה לאשה - מרכז פמיניסטי חיפה

מבצע "עופרת יצוקה" שהחל ב- 27 בדצמבר 2008 והסתיים בהפסקת אש חד צדדית מצד ישראל ב- 17 בינואר 2009, הביא למותם של כ- 1,300 מתושבי רצועת עזה ולפציעתם של אלפים. במהלך הלחימה, נפגעו מאות אזרחים ונגרם נזק רב לרכוש אזרחי. על פי אומדן של סוכנויות הסיוע ברצועת עזה, 4,000 בתים נהרסו, 21 אלף בתים נפגעו בצורה קשה וכ- 100 אלף בני אדם נותרו מחוסרי בית. הסיקור התקשורתי בישראל התייחס לא אחת לטענת דובר הפרות של המשפט הבינלאומי ההומניטארי על ידי צה"ל ולפגיעה המאסיבית באוכלוסייה האזרחית. אולם התייחסות ספציפית לגבי האופן שבו נשים וילדות נפגעו מן ההתקפה על רצועת עזה והשלכות שיש לסכסוך הישראלי-פלשתיני על מצבן של נשים אינו נמצא על סדר היום של התקשורת הישראלית.

סקר של קרן הפיתוח לנשים של האו"ם (UNIFEM), אשר נערך כחודש וחצי לאחר סיום מבצע "עופרת יצוקה", מצביע על עלייה בשיעור האלימות בתוך המשפחה בעקבות המבצע. דיווחים של ארגוני זכויות אדם פלשתיניים מדווחים על עלייה בשיעור התקיפות המיניות נגד נשים ברצועת עזה מאז תחילת שנת 2009, ועל עלייה בשיעור הגירושין בעקבות אלימות זו. תופעה נוספת שדווחה על ידי ארגוני זכויות האדם הפלשתיניים הייתה מאבקים של נשים אשר התאלמנו בעקבות המלחמה על המשמורת של ילדיהם מול משפחת האב.

- * אם גם את מרגישה שאינך יודעת מספיק על תוצאות ההתקפה הישראלית ברצועת עזה
 - * אם גם את חושבת שמגיע לנו לדעת יותר על מצבן של נשים ועזרות המתגוררות ברצועת עזה
 - * אם גם את רוצה לדעת כיצד המתקפה ברצועת עזה השפיעה על חייהן של נשים ברצועת עזה
 - * אם גם את מחפשת מקום להשמיע ולברר את עמדותיך בנוגע לאחריות של מדינת ישראל על ההרס והחורבן שעמם מתמודדים תושבי הרצועה והדרום
- את מאמנת אהצרה לקבוצת איאז חקירה אקר תתק"ס בבית "אכה לאכה". הקבוצה תק"ס חמישה מפגשים באשר לאסוף איצא ותחנים אלזות ההיבט האגדרי של ההתקפה הישראלית בצגה על ידי יצירת קשר עם גורמים אונים בישראל, בצגה ובהיילת ההיבט האומי. האפגשים יכללו איסוף וליחת של איצא, זיון בסגולות הנלצות לאחריות אסרית ואפגטית של הצדדים האומים, ובהיילת הארכיוול שציון עליון והתאוצצ כפמיניסטיות בישראל בתקופה הנלכחית.

נשים זקנה ודעה קדומה: מה יהיה איתי בעוד 10 שנים / נעמי נמרוד ודליה זק"ש

מאז שחגגנו את יום הולדתנו ה-50, בהבדל של חצי שנה זו מוז, התחלנו לדבר על פמיניזם והזדקנות. מזה צמחו פרויקטים שפעלו באשה לאשה, בכנסים הפמיניסטים, בימי עיון לנשים זקנות ולאנשי מקצוע ובסדנא רבת משתתפותים. השתתפו בסדנאות, בנות/בני 23-74, מכאן למדנו שאינך צריכה להיות זקנה כדי לגלות עניין בהתבררות והזדקנות. מתוך מבט לאחור גילינו שדיברנו על זקנה כעל תקופה שתבוא בעוד כ- 10 שנים לפחות. הבנו שזקנה עבור רובינו היא תקופה שתבוא בעתיד. היום אנחנו בנות 65 וכנראה שהזקנה התרחקה לה בעוד עשר שנים. מכאן אנחנו מניחות שהעיסוק בנושא והדיבור הפתוח יש להם הפוטנציאל לשפר את איכות החיים וההתמודדות עם הזדקנות וזקנה לצעירות יותר ולמבוגרות יותר שבינינו. הבנת התייחסות החברתית לזקנה מאפשרת לנו לשנות דעות קדומות, פחדים, אי נוחות, מבוכה ורגשי אשמה בפגישה עם הזקנות/ים שסביבנו ועם המחשבה שגם אנחנו בדרך לשם.

בסדנא האחרונה לפני כשש שנים, קיימנו דיונים על תהליכים גופניים ונפשיים, על דימויי גוף, נורמות של יופי וכוח, בריאות, אינטימיות וסקס בעדשה פמיניסטית, על תפקידי סבתות, עבודה ומעמד חברתי, יחסים בתוך המשפחה, טיפול באחרים, על שאלות הקשורות לסוף החיים ועוד. כמנחות ומשתתפות בסדנא הרגשנו שלמרות שנגענו בנושאים רבים, שחלקם מעוררים חרדות ופחדים, גילינו שהעיסוק המשותף בהם יוצר גם רגעים של נוחם וצחוק ונותן כלים להתמודדות טובה יותר. המסקנה של כל המשתתפות הייתה שהעדשה הפמיניסטית לעיסוק בזקנה והזדקנות מאפשרת לחשוף גנמים חברתיים ודעות קדומות. נמשך בכך בסדנא הקרובה. ולסיום, בעקבות הסדנאות וראיון עומק עם אמא של דליה בגיל 92, ציטוט מהגיגה של נעמי נמרוד בנושא: "...אני רואה אישה בת 65, לחייה רכות וחרושות, אישה בת 75, 85, 95, עורה קצת שקוף וכתמים חומים נהדרים מרככים את המראה. סביב עיניה קימטוטים כמו קוראים בהם את מה שבנתה ופיסלה בפניה אשה זו במשך השנים, כל הצחוקים שצחקו וכל הבכי שבכתה, וכל הבעות הפנים שחלפו על פניה בכל גוניהם. כל חייה השאירו חותם על פניה ואני מתגעגעת לקשר עם עולם מלא, בשל ועדיין סקרן וחי וממשיך להתעצב... הסיפור המסופר על הפנים - עבודת חיים. הקריאה של הפנים זאת בחירת הזולת איך לקרוא".

דבר המערכת

נראה כי שלושת החודשים הקרובים ב"אשה לאשה" עומדים להיות מלאים באירועים מלהיבים. תתקיים סדרה בת חמישה מפגשים על סקס לסבי ופמיניזם, כי נשים פמיניסטיות לסביות, הטרוסקסואליות ומה שביניהן רוצות לדבר על סקס האחת עם השנייה (או לעשות אותו). אנחנו רוצות ליצור מרחב פמיניסטי בו ניתן לדבר על מין ומיניות תוך כדי יצירת שפה חדשה בה נוכל לדבר על נושאים אלה במילים שלנו ולא במילים שאולות. כמו-כן תתקיים סדרת מפגשים על זיקנה ופמיניזם. סדרת המפגשים הינה חלק מתהליך של שתיים עשרה שנים של מחשבה ודיון על הקשר בין שני נושאים אלה. בנוסף לאירועים שעומדים להתקיים, קורים תהליכים מתמשכים בועדות ההיגוי הקיימות. לדוגמא, התהליך המעניין שקרה בועדת ההיגוי של חינוך. הוועדה, שאמורה הייתה לעבוד לקראת תוצר פרקטי - סדנאות חינוך לנערות בבתי ספר תיכוניים, ולדון בעניין עבודה בתוך מערכת החינוך, הפכה לקבוצת חשיבה מעמיקה על מהות החינוך הפמיניסטי ופמיניזם בחינוך. תהליך דומה קרה בועדת ההיגוי של המאבק בגזענות שאמורה הייתה להיפגש למשך שבעה מפגשים ולדבר על גזענות, אך הנשים בוועדה ראו כי הצורך לדבר על הגזענות שאנו חוות ומפעילות קיים בקרב נשים רבות, והוחלט ליצור מרחבי שיח שונים עבור נשים מתחומי עיסוק שונים: מרצות למגדר, מורות, אקטיביסטיות ומטפלות בבריאות הנפש. בל נשכח את קבוצת החקירה, שמתארגנת בימים אלה לצורך קבלת מידע והבנה של מצב הנשים בעזה שלאחר המתקפה הישראלית. בעודנו מספרת על המגוון הגדול הזה הבחנו במשהו מעניין שקורה בקהילתנו. נראה כי יש איזשהו רצון לעבור ממפגשים חד-פעמיים (ומרתקים) למפגשים ארוכי טווח. לחשוב על הדברים יותר לעומק. להרהר ולערוך. ועדות היגוי, חשיבה ופעילות הן לב-ליבה של קהילת "אשה". עם זאת נראה כי בכל זאת ריבוי הקבוצות, מעיד על איזשהו צורך בשיבה יחד, בהקשבה האחת לשנייה ובהשמעה של מגוון הקולות והדעות של הנשים בקהילה. אולי לא במקרה הקולקטיב האחרון עסק בשאלה כיצד אנו רוצות שתיראה שיחה פמיניסטית - בצורך שלנו לספק, מצד אחד מרחב שיחה וביטוי למגוון נשים, בעלות מגוון דעות וסגנונות דיבור, ומצד שני ליצור מרחב שיחה בטוח ומכיל, בו אף אשה לא חשה מותקפת או מושתקת בגין דעותיה, בו יש מקום לנשים שונות, אשר עוברות תהליכים שונים ומבקשות לבטא את עצמן. בקולקטיב נשים העלו את הצורך בהנחיית הדיונים באופן שיאפשר מקום לשני הצרכים השונים ללא התנגשות, ביצירת מרחבים שונים לסוגי שיח שונים: לשיח האידיאולוגי, לשיח הפרקטי ולשיח הרגשי - קהילתי בינינו. כמו כן עלה הרצון בהחזרת פרקטיקת הסבב - בה לכל אשה יש זמן ומקום להביע עצמה במילותיה וכן עלה נושא האחריות האישית של כל אחת מאיתנו, כחלק מקהילה, לשמירה על אופן שיחה שאינו מדיר, אלא מאפשר ומקבל. נראה כי חשוב לנו בבית שלנו, ב"אשה", לדאוג כי במקביל לעשייה שמנסה לשנות את העולם שבחוץ, נזכור את הצורך שלנו לדבר אחת עם השנייה, להחזיר את האישי לפוליטי.

מיקי וסלבה גרינברג

מאז תחילת שלטונה של ממלכת נתניהו השניה אנו עדים/ות למבול של הצעות חוק גזעניות ורעיונות לשוניים בסדרי החוק והממשל בישראל שכל מטרתם להציק ולהפריע ולהתנכל לחיים של כלנו. ואל מי בדיוק מכוונת מדיניות הרשע הזו? לא קשה לנחש, נגד ערבים/יות בפרט ונגד נשים בכלל החיבור אינו מפתיע. מי שחושבים/ות שניתן להיות גזען/ית ופמיניסטי/ת בעת ובעונה אחת טועים בגדול. השרים וחברי הכנסת שמיהרו בזמן האחרון להציע חוקי גזע שכל מטרתם לגזול מתושבי המדינה הערביים/ות את זכויותיהם לא מהססים באותה עת להציע את הרחבת סמכות בתי הדין הדתיים בנושאים הקשורים לחיי אישות בכלל ובפרט. ואל תחשבו לרגע שבתי הדין הדתיים הם עניין לנשים דתיות. לא ולא. כל אשה בישראל ותהיה היא חילונית או דתיה, בכל אחת מהדתות המוכרות רשמית על ידי המדינה, חייבת להינשא ולהתגרש (וכידוע חמישים אחוז מאלו הנישאים גם מתגרשים...) לפי חוקי הדת שאליה היא שייכת על פי הדת של הוריה. אין ברירה. כדאי לשים לב לעובדה שאנחנו חיות במדינה דתית. אבל הדת הזו המלווה את השלטון בישראל איננה פועלת בחלל ריק, היא מהווה בסיס הולך וגדל לגזענות. כך מבלי שיהיה לנו זמן ויכולת להתנגד נערמות להן הצעות חוק אשר כל כוונתן לגזול מנשים ומערבים/ות את הזכויות הבסיסיות שלנו כבני ובנות אדם. חלק מהצעות החוק הללו יישארו כמובן בגדר הצעות בלבד אבל עצם הרעיון שזכויותיהם של נשים וגברים כה רבים, של כולנו, הם נושא לדיון בידי קומץ אנשים שהצליחו להגיע לשלטון, מפחיד ומאיים. הידיעה שבכל רגע נתון יתכן שיופיע חוק חדש על שולחן הכנסת שבגללו יופיע שוטר בדלת עם צו חיפוש או צו מעצר או לחלופין שצטרף לחזור לבתי דין דתיים כדי לקבל שחרור מנישואים ולהחזיק בילדים/ות היא ידיעה מחרידה. באוניברסיטת קהיר עמד אתמול נשיא ארה"ב ברק אובמה וקרא לעולם טוב יותר. הוא הציע שארה"ב לא תהיה יותר האויב של האיסלם ושסופה של מלחמת התרבויות המתחוללת סביבנו קרוב. ומה מציע לנו השלטון בישראל? את אותו סיפור ישן של שנאה וגזענות. בואו נצא למאבק בשלטון, בואו נצא למאבק בגזענות. וכאשר אנחנו יוצאות למאבק על הזכויות שלנו טוב שנוכח את המאבקים האחרים. טוב שנחבר את המאבק בשנאת נשים במאבק נגד גזענות, במאבק נגד הומופוביה. טוב שנוכח את המאבק של הנשים הלסביות, טוב שנמצא דרך לשנות את פני החברה כולה.

ב-26 באפריל המשטרה ערכה "פשיטה" – כך לפי ההודעה לעיתונות שהיא פרסמה – על בתים של שישה פעילים ופעילות מתנועת פרופיל חדש, תנועה שפועלת משנת 1998 לצמצום הצבאיות השולטת בחברה הישראלית ובמוסדות מדינת ישראל. התנועה שעובדת מזה עשור באורח גלוי וחוקי חשודה, לדברי היועץ המשפטי לממשלה, בהסתה נגד גיוס ובהנחיית צעירות וצעירים בהשגת פטור משירות צבאי באמצעים כוזבים. לנו, פעילות פרופיל חדש, כמו לאלפים רבים אחרים, ברור לחלוטין שהמשטרה משמשת כאן מכשיר פוליטי במהלך של השתקת קול ההתנגדות שאנחנו משמיעות, של חבלה בתמיכה החוקית של התנועה בזכותם של צעירות וצעירים לסרב לגיוס, ושל הטלת אימה על עשרות אלפי בני השמונה-עשרה שלא מתייגים היום בישראל, ברובם בלי שום קשר לפרופיל חדש. פעילות התנועה שעוכבו ונחקרו שוחררו בערבות בתנאים מגבילים. המחשבים האישיים שלהם "נתפסו" (לדברי ההודעה לעיתונות). בימים שלאחר מכן זומנו לחקירה עוד חמשה פעילים ופעילות מפרופיל חדש וארבעה פעילות ופעילים מהמוקד להגנת הפרט. חודש אחרי "הפשיטה" המחשבים הוחזרו ותקופת התנאים המגבילים הסתיימה. החקירה עדיין מתנהלת ולא ידוע עדיין אם יוגשו בסופו של דבר כתבי אישום. בחקירתי בחרתי לשמור על זכות השתיקה, עכשיו אני רוצה לענות. השאלה הראשונה הייתה איך הגעתי לפרופיל חדש. גדלתי בבית של שני יוצאי צבא ושלושה ילדים. הייתה מודעות פמיניסטית מחד והמון אידיאולוגיה ציונית קלאסית מאידך – כלומר, גדלתי בין אליס מילר לחנה סנש, בין טיולים כדי להכיר ולאהוב את הארץ לבין רמזים, אזכורים קצרים, על מה היה בה פעם – נופים ותושבים. "כשאת תהיי גדולה כבר לא יהיה צבא", אבל "בטח תהיי מורה חיילת, חס וחלילה לא פקידה", וכל הגיזו הזה. כשהייתי בתחילת החטיבה, למדתי בשיעורי היסטוריה על התנועה הפציפיסטית שקמה באירופה אחרי מלחמת העולם הראשונה, ומעט אחר-כך הקריאו לנו את מגילת העצמאות – ורצו שידעו כל היועצים המשפטיים למיניהם שאין מסוכן מזה לנערה הרכה, הסולדת מאלימות ומהרג, לדעת שהיא לא הראשונה שהרגישה כך, ואז עוד לשמוע שהמדינה שלה, מולדתה, מוכנה לתמוך בה, מוכנה לתת לה להרגיש כפי שהיא מרגישה. נקצר את הסיפור. נדלג על השלב שבו אימי אמרה לי שלא להתגייס פירושו לרוק על המדינה. נדלג על שעות של עיון מדוקדק באינטרנט ובספרים, על תחילת הניסיונות שלי לחיות בדו קיום, ללמוד את ההיסטוריה של הפלסטינים, ונגיע לגיל שמונה עשרה, שבו נערתנו הרכה התגברה על הפחד מיריקה על המדינה ומצוידת באותה תמימות בלתי נסבלת דרשה מהמדינה לקבל את החופש שהבטיחה לה אי שם, הרבה לפני שנולדה. המסלול שלי לקבל פטור מהצבא היה ארוך ושחק אותי פיזית ונפשית. סביר להניח שלבד לא הייתי עומדת בו, סביר להניח שהייתי מוכנה להיכנע, כאשר אחרי חצי שנה של מאבק מתיש אבא שלי התחנן לפני לווית, להתגייס, להיות כמו כולם. אבל לא הייתי לבד. היו איתי נשים נפלאות שתמכו בי, לפעמים גם בארבע שיחות טלפון ביום, וחזקו את ידי, ותמכו בי עד שמימשי את מה שהאמנתי שנוכח. כך קרה שמצאתי בפרופיל חדש את הבית האידיאולוגי שלי, וכך קרה שהצטרפתי בעצמי, והפכתי למלווה בעצמי. וכך קרה שלילה אחד התקשרתי לאדם שביקש תמיכה בהודעה קולית בתא הקולי של העמותה. האדם מעברו השני של הקו היה מבוגר ממני מאוד. הוא נלחם בכמה וכמה מלחמות, ובעקבות אירוע טראומתי שאירע לו לאחרונה חווה הצפה של זיכרונות מקרבות שהשתתף בהם. הוא היה במצב תודעתי איום, ולא הצליח להפסיק לדבר ולספר לי סיפור אחרי סיפור אחרי סיפור. הכרתי סיפורי זוויות ממלחמות, אבל לשמוע אותם מסופרים בזמן הווה מפיו של אדם אחד ריסק בי משהו. פרופיל היא לא עמותה שיודעת או מיועדת לתמוך בנפגעי הלם קרב, אז הפניתי אותו לשוברים שתיקה, ואז התיישבתי על המיטה שלי ומיררתי בכבי במשך שעות, ולא יכולתי להפסיק לחשוב על ההורים שלי. אבא שלי פרש מהצבא בגיל מאוחר, אחרי שהגיע לדרגה גבוהה ונלחם בכמה מלחמות בעצמו. אימא שלי הייתה אחות בבית חולים שדה במלחמת לבנון הראשונה. הם ידעו איזה מחיר משלמים על כניעה למיליטריזם. הם ידעו איך נראות מלחמות, ועד כמה הן תמיד מיותרות. הם שילמו מחיר על המשך הכיבוש שאני לא אשלם לעולם. ואחרי כל זה, הם לא התאכזבו ממני מעולם יותר מאשר ברגע ההוא שבו הבינו שלא אהיה חלק מהמערכת הזאת לעולם. לראשונה בחיי הבנתי מה הפריע לי באמת וממה סלדתי כל הזמן הזה. בפעם הראשונה הבנתי עד כמה ההורים שלי הם קורבנות, עד כמה אני ואחיי קורבנות. עד כמה חברה ששולחת את ילדיה להילחם, שמחנכת אותם מגיל צעיר כל כך שכל מה שמכוער ובוזי בטבע האנושי ראוי להנצחה, בדמות מערכת שמהווה חלק מחייה של כל אחת מאתנו החל מגן הילדים ועד בכלל. האדם ההוא האומלל שהתקשר אליי באמצע הלילה התבייש עד עמקי נשמתו. הוא לא הצליח להבין מדוע הוא מספר לי את מה שסיפר. הוא אמר, "חשבתי תמיד שכל זה לא קרה באמת. אף אחד אחר לא אמר שום דבר, אף אחד לא התנהג כאילו קרה משהו לא בסדר. חשבתי שדמיינתי הכל." כמה ימים לפני שהגעתי להיחקר בנוגע למעורבות בארגון המחריד הנ"ל היה ליל העצמאות. עברתי דרך כיכר רבין ושמעתי להקה שרה את מגילת העצמאות. הסולן התעכב בקולו על החירויות שמבטיחה המדינה, ואז אמר, בהטעמה "ובקיצור, חופש!!!". ואני חייכתי לעצמי. ידעתי שישנו חופש אמיתי, חופש מלהיות כבולים במערכת שמפרידה לנצח בין העמים החיים ברצועה הצרה שבין הירדן לים, שמנציחה עליונות של גברים על נשים, שחונקת את החינוך והתרבות. וידעתי שאני נלחמת על החופש הזה בשיניים ובציפורניים, ושאני נמצאת בחברה טובה.

אבל מה מכל זה יכולתי להגיד לחוקר ששאל אותי האם ביצעתי שטיפת מוח במועמדים לשירות בצבא? מה מכל זה יכולתי לצעוק על כתבי האישום במעורבות בזיוף מסמכים, בהסתה לדבר שקר? למי יכולתי לומר בפשטות, שלי יש רק אמת אחת, ורק דבר אחד הוא בעיני דמוקרטיה?

פמיניזם וחינוך. שתי מילים המכילות כל אחת בנפרד עולם שלם של אפשרויות, תפיסות, גישות ומערכים יישומיים. נסו כעת לחשוב על ריבוי הצירופים שהשקתם של עולמות אלה מציעה לנו.

מהו חינוך פמיניסטי? האם ניתן לחנך לפמיניזם? האם ניתן לחנך בגישה פמיניסטית? מהו חינוך בכלל ואיפה הוא "קורה"? האם מערכת

החינוך המוכרת לנו היום בישראל היא אכסניה ראויה לנסיון שלב בין פמיניזם וחינוך?

שאלות אלה ואחרות הן הבסיס לדיוני צוות היגוי פרויקט החינוך של "אשה לאשה", שהחל פעילותו לפני כחודשיים.

היוזמה להקמת צוות ההיגוי החלה עם סיומה של סדנה בת 14 מפגשים בנושא נשים בישראל ופמיניזם שהועברה במהלך השנה בתיכון האזורי בקיבוץ יגור.

התחושה של עשייה משמעותית והזדמנות שמומשה להעברת תכנים ותפישות משלנו לבנות ובני נוער, גרמה לתחילתה של חשיבה אודות הבניית מערך חינוך שישוקק בבתי ספר נוספים.

בדיון שנערך בקולקטיב של "אשה" הוחלט להקים צוות שיעסוק בפנים שונים של הנושא - תכנים, מתודות, קהלי יעד, הנחיה ועוד.

מורכבות הנושא התבררה כבר מהדיון הראשוני. תהליכי ההפרטה של מערכת החינוך בישראל גורמים לפתיחת אפשרויות לוגיים חיצוניים להציע תכנים שונים במסגרת תוכניות ייעודיות של בתי הספר. מכרזים שונים מאפשרים להציע סדנאות ופעילויות לתלמידות ותלמידים כמו גם להכשרת מורות ומורים. במשרד החינוך פועלת יחידה ייעודית שתפקידה חינוך לשוויון בין המינים וזו מפעילה בשיתוף עם גופים שונים מספר תוכניות שיעסקו העיקרי חינוך לשוויון, כולל הכשרה לצוותי הוראה ודרכים מנהלים בנוגע לשיח מגדרי, קידום בנות במקצועות ריאליים ותוכנית גדולה הפועלת בשנים האחרונות בשיתוף פעולה עם שדולת הנשים ונקראת נמי"ש - נערות מובילות שינוי.

השאלה הראשונית שהועלתה בקולקטיב היתה איך בדיוק אנחנו רוצות להשתלב בתחום זה, בהתחשב בין השאר בהיצע שקיים היום בתוכו. מהם התכנים הייחודיים לנו שברצוננו לקדם? האם נהיה מוכנות לשתף פעולה עם מערכת החינוך והממסד גם במחיר של עידון או הימנעות מחלק מהאגנדה הפמיניסטית-רדיקלית של "אשה" לטובת כניסה לבתי ספר? מי תהיה מנחה מתאימה להעביר את הסדנאות שלנו? במה יבדל מהסדנאות של שדולת הנשים והאם בכלל נכון וראוי להציב להן אלטרנטיבה?

ריבוי שאלות זה הביא לכך שהקולקטיב הסמיך את צוות ההיגוי שיוקם ללבן ולדון בעניינים אלה ואחרים ולחזור אליו עם הצעה קונקרטית בקשר עם התוויית המשך דרכו של הפרויקט. צוות ההיגוי התכנס עד היום שלוש פעמים. במפגשים אלה אנחנו עוסקות כרגע בעיקר בהעלאת שאלות ובחינת הנושא מזוויות שונות. אנחנו מנסות להימנע מהתקבעות רעיונית לפי תבניות חינוכיות או קונבנציות פעילות קיימות. חשוב לנו לשאול שאלות בסיסיות עוד טרם תחילת העבודה על תכנים. כך למשל אנו עוסקות בשאלה האם נכון בכלל לחנך לפמיניזם מתוך מערכת החינוך? האם מערכת מובנית והיררכית כזאת יכולה באמת לשרת אותנו ואת מטרתנו, או שעלנו לשנות את הגישה לחלוטין ולנסות לחשוב על דרכים אחרות לשילוב בין חינוך ופמיניזם: באותו אופן עולות תהיות רבות לגבי היבטים שונים של המערכת. מקצוע הוראה בישראל

מחינוך פמיניסטי עד פמיניזם חינוכי

על ראשית דרכו של צוות היגוי פרויקט חינוך / אפריל-מאי 2009

הוא מקצוע שעבר הנשה ברורה ושהתגמול של עובדותיו מקומם ועלוב. המערכת לוקה בעוד סימפטומים רבים של מערכות גדולות ומשברים לא חסרים. אבל זוהי גם המערכת הגדולה היחידה שפועלת והיחידה שמומנת בתוכה מפגש עם ריבוי שכבות, מגורים וזרמים של האנשים שחיים כאן. מה נכון לנו יותר - לפעול

מתוכה או מחוצה לה? האם נשאף להיכנס אליה כחלק אינטגרלי ממנה או כסדנאות חוץ? האם להתמקד בעבודה עם בנות ובני נוער ישירות, או שמא נכון לנו לחשוף לתכנים הפמיניסטיים שלנו בראש ובראשונה דווקא את הצוותים החינוכיים?

מתוך ריבוי סימני השאלה, המתבלט אף בדברינו אלה, בחרנו להקדיש זמן ללמידה. החלטנו לשים בצד כרגע את העיסוק בתכנים עצמם, בפורמט הסדנאי, בשיווק הפעילויות שלנו ולהתמקד במהלך החודשים הקרובים בתיאוריה ולמידה משותפת של פניו השונים של הנושא.

למידה תאפשר לנו לשאול את השאלות הנכונות, תעזור לנו להכיר טוב יותר את מערכת החינוך בישראל על יתרונותיה וחסרונותיה ותאפשר לנו להחליט האם קשר בין חינוך לפמיניזם כפי שאנו תופסות אותו נכון לו להיעשות במסגרת זו או מחוצה לה ובכל מקרה באילו אופנים ודרכים.

אנו שואלות שאלות כלליות על חינוך - האם חינוך יכול בכלל להתבצע בתוך מערכת או שזו נועדה לשרת צרכים אחרים לחלוטין של המדינה? איזה סוג של דיאלוג צריך להתקיים בין נשים ואנשים כדי שיהפוך לדיאלוג מחנך? מהי דמות חינוכית? האם ניתן לחנך לפמיניזם שלא בהכרח בהקשר פלורליסטי ורב-תרבותי?

אנו מעוניינות להמשיך בתהליך הלמידה המשותף ולהתמקד בפנים נוספים שלו. במפגש האחרון נעזרנו בטקסטים העוסקים בקשר בין פמיניזם לחינוך ביקורתי. במפגש הבא נתמקד בשאלת החינוך האלטרנטיבי ובהיכרות עם זרמי חינוך אלטרנטיביים בארץ ובעולם. ננסה לעמוד על הקשר בין אלה לבין החינוך הביקורתי ובין פמיניזם.

בהמשך אנחנו מתכוונות להפגש עם נשים (ואפילו גברים) העוסקות בחינוך או בפיתוח גישות ותוכניות חינוך שונות.

תהליך זה של למידה וחשיבה מעמיקות בנושאי החינוך, הפמיניזם ומה שביניהם חיוני בעינינו לצורך מעבר לשלב הבא של גיבוש תכנים ייחודיים וייעודיים שלנו כארגון ופיתוח דרכי העברתם הלאה.

חשוב לנו להצימח את הפרויקט על מצע רעיוני מדושן היטב ולקדם את הפעילות על פי דרכנו הייחודית ולא דווקא על פי ההזדמנויות הנקרות על דרכנו. יחד עם זה ובמקביל חשוב לנו להדגיש כי כפי שהוחלט בקולקטיב, במקרה של פניה אלנו מצד בתי-ספר או ארגונים אחרים נמשיך ונספק שירותי הרצאות וסדנאות כפי שנהגנו עד היום. תהליך הלמידה שאנו מבצעות הוא מקביל לכך, ובונה את הצעד הבא של פרויקט החינוך שלנו.

הצוות שלנו מורכב היום מכ-10 נשים בעלות רקעים מגוונים ביותר - חלקן מתוך המערכת החינוכית וחלקן ממקומות אחרים. נשמח מאוד לצרף לשורותינו כל מי שהנושא מעניין אותה, קרוב ללבה או חשוב בעיניה. זוויות ותפיסות שונות יסייעו לנו ליצור דבר מה חדש, מורכב ומסעיר יותר. כולכן מוזמנות ליצור עמנו קשר ולהצטרף לצוות.

בין מיניות ללסבית

אינעם רכות הקבוצה של אסוואת - נשים לסביות ערביות

במסע אל המיניות, גלית את הלסביות. רק בגיל 21 התחיל המסע. חשבתי שזה יהיה קצר, כמה שיעורים על מיניות ונגמר אלא שבאמצע הדרך, מצאתי את עצמי הולכת לאיבוד בין מיניות ללסביות. כבר כמה שבועות שאני בוהה בכותרת "מיניות לסבית!". לא מצליחה לכתוב כלום ולא מבינה למה. רק עכשיו, ברגעים אלה שבהם אני מקלידה את המילים הראשונות, אני מבינה. להסתכל על שתי המילים הללו אחת ליד השנייה בהרמוניה, זה לא משהו ברור מאליו בשבילי. במשך תקופה ארוכה, המיניות העמומה שלי התנגשה עם הלסבית שבי וברחה ממנה. וכשהתחיל המסע שלי להכיר את פני המיניות, מסע מקביל התחיל אל הלסבית. אולי ההפרדה הזו בין מיניות ללסביות נראית אבסורדית, כשהרבה אנשים רואים בלסביות ביטוי רב למיניות, והרבה א/נשים מגדירות את עצמן כלסביות דרך המיניות שלהן. אני לא מטילה ספק בראשונים או באחרונים, אלא שאני חושבת שכל מילה היא עולם ומלואו וקשה לדבר על שתיהן ביחד לפני שנדבר על כל אחת בנפרד.

קל לי יותר להתחיל לדבר על עולם הלסביות מאשר על עולם המיניות. אולי כי אני חיה את העולם הזה, נושמת אותו ונאבקת בשבילו כל יום. אולי כי המילה לסבית היום הפכה בשבילי לסמל של מאבק פוליטי, ואילו לא הייתי צריכה להילחם על זכותי לאהוב את מי שאני רוצה, הייתי בוחרת בכל מילה אחרת או באף מילה ופשוט הייתי אני בלי שום קשר למי אני אוהבת. לא הייתי רוצה שישמעו מדבריי, שאני מתעלמת מהמיניות שבעולם הלסביות. בעצם אני

מודעת שאלמלא המיניות, לא היינו צריכות להיאבק על זכותנו להיות מי שאנחנו. לא היינו צריכות להסתיר את אהבתנו בארונות ומגירות ולא היינו צריכות להילחם על ההכרה והקבלה מצד האנשים הכי קרובים אלנו, הורינו. רק שאני חושבת, שהמיניות היא מאוד רחבה, גמישה ומשתנה כל הזמן. ואי אפשר לדחוס אותה במילה אחת שנקראת לסביות.

גדלתי, כמו שאר הנשים הערביות, בחברה שמרנית מסורתית. הייתי ילדה שתמיד מרדה במוסכמות, ולא היססה לבעוט בציפיות שהטיחה החברה בפניה פעם אחר פעם ככל שהתבגרה. אבל גם ילדה שהפנימה כמה דברים בדרך. על מין ומיניות לא מדברים, ואם שומעים במקרה חלקי שיחות על הנושא, או לרוב זה לא משהו חיובי. בבית הספר לומדים מה שכתוב בספרי הביולוגיה. מדעי לחלוטין. ובכל זאת, אי אפשר להתעלם מצחקוקי המבוכה והלחששים שמלווים השיעורים ומשדרים לך את המסר: על הנושא הזה לא מדברים.

אז מגלים את המיניות לבד. בפתאומיות או לאט, בעזרת ספרים, חברים או בתוך מערכת יחסים. אבל עדיין לא ממש מדברים על זה. גם כלסביות ערביות, כשמגיעות לדבר על מין ומיניות, הרבה פעמים מנסות לבחור את המילים בהירות, מתקשות להוציא אותן לאור ואצל חלקן, גם בסוף המילים נשארות רק בגבולות המחשבה. אז איך מחברים בין מיניות שמגלים בנבכי המסתורין והגוף ועד כלות הנשמה בכמה מקרים (של נשים שעדיין נרצחות על רקע "כבוד המשפחה"), לבין לסבית שצריכה להיאבק מאבק אישי או פוליטי, להגן על בחירותיה לאהוב ולשכב עם מי שהיא רוצה?

בעודני מסיימת שורות אלה, אני מבינה שזה פשוט קורה כשמתחילות לדבר, על המיניות והמין, על החוויה הלסבית, על אהבתנו, מאבקנו ובחירותנו... פשוט להתחיל לדבר על הכול.

הנדון: הקפאת ביציות לצורך זחיית גיל ההולדה

"אשה לאשה" היא קהילת נשים פמיניסטית הפועלת מתוך רצון לקיים הבנה ושותפות בין הנשים בישראל, ללא הבדל דת, לאום, עדה, העדפה מינית ומעמד כלכלי. מכתבנו זה נשלח אליכם במסגרת פרויקט "נשים וטכנולוגיות רפואיות", שנועד להעלות מודעות בנושאים שונים הקשורים בנשים ובטכנולוגיות רפואיות. אנו מקדמות בברכה את הדיון בנושא הקפאת ביציות לצורכי שימוש אישיים עתידיים. אין ספק כי מדובר בנושא בעל השלכות בריאותיות וחברתיות על ציבור נרחב של נשים. פיתוח טכנולוגיות פריון, כמו הקפאת ביציות לא מופרות, הוא הישג מדעי שלצד הקידמה שהוא מאפשר, מציב שאלות ערכיות העוסקות במעמד האשה בישראל.

אנו מבקשות להעלות בפני המועצה מספר סוגיות הנוגעות למורכבות הנשוא:

אוטונומיה של נשים על גופן ואפשרות הבחירה בהורות או בהימנעות מהורות

הקפאת ביציות היא התערבות רפואית אשר יש בה בכדי לסייע לנשים לנהל את חייהן באופן המעניק להן חופש מרבי. יחד עם זאת, אפשרות זו שמציע לנו המדע, עלולה לשמר נורמות ודפוסים חברתיים שמרגישים הרואים באמהות חובה נשית, והתגלמותו של היעוד נשית. יתר על כן, בחברה הישראלית קיימת דה-לגיטימציה לנשים שאינן מעוניינות בהורות ואלה מתווגות לא פעם כחולות, מסכנות או לא נורמטיביות. קיומו של דיון לגיבוש עקרונות אתיים ורפואיים חובה עליו ראות לנגד עינינו את המתח הזה ולבחון את השלכותיו.

הסכמה מדעת

הליך שאיבת הביציות הינו תהליך פולשני הכולל בסיכונים רפואיים. למחקר עדיין חסר מידע שלם לגבי נזקים ארוכי טווח של תהליך שאיבת הביציות. בשל עובדות אלו ומאחר ותהליך זה לא נועד לצורכי רפוי, יש להקפיד הקפדה יתרה בכל הנוגע לתהליך ההסכמה מדעת וקבלת האשה את כל המידע הרלוונטי. לשיטתנו, חייבת להיקבע תקופת ביניים בין מסירת המידע לחתימה על ההסכמה מדעת - בשל מורכבות הנשוא, תהליך ההסכמה מדעת חייב לכלול יותר משלב אחד ואפשרות להתיעצות מקצועית.

פיקוח והסדרה

יש למנוע אפשרות לניצול ופגיעה בבריאות נשים המבקשות להקפיא ביציות, כמו ניצול העלול להיווצר כתוצאה מחוסר יכולת למימון התהליך ובעקבותיו לחצי של הרופא המטפל העלולים לנבוע מאינטרסים אחרים שאינם לטובת האשה. על תהליך הטיפול להתקיים במסגרות רפואיות ציבוריות בלבד.

חשוב במיוחד להבטיח לאשה טיפול רפואי מתמשך, ברמה נאותה, למקרה של תופעות לוואי וסיכונים.

חובת הפיקוח על המאגרים תחול על המדינה, כמו גם הפיקוח על ההליכים עצמם (מינון הורמונלי, מחזור טיפולים וכו').

מעמד הביציות

יש להסדיר את מעמדן החוקי של הביציות במקרה שהאשה אינה זקוקה להן - הסדרה מול גורמים בעלי עניין כמו נשים אחרות וחוקרים, והן מול בני זוג שעשויים לרצות להשתמש בהן בכל מקרה, למשל במקרה של פטירת האשה, או של הורים שירצו צאצא מבתם שנפטרה (כמו שקורה היום עם זרע מן המת).

קריטריונים לאישור התהליך

אנו מאמינות באוטונומיה מוחלטת של אשה על גופה. אנו מתנגדות לכל הצבת תנאים בעלי מאפיינים חברתיים או דתיים לשם ביצוע תהליך שאיבת ביציות. התנאים היחידים הראויים באישור הליך שמירת ביציות הינם תנאים רפואיים המגנים על שלומה של האשה וטובת הילד, כמו קביעת מסגרת גיל מינימלית וגיל מקסימלית לביצוע הליך שאיבת הביציות. כל תנאי שאיננו משיקולי בראות נתפס בעינינו כהתערבות בזכות האשה על גופה ואמונתה.

שיקולים כלכליים

אנו חוששות כי העלויות הגבוהות של הליך שמירת הביציות עלול להביא לכך שרק נשים בעלות פריבילגיות כלכליות ייהנו מאפשרויות שטכנולוגיה זו מעניקה. אנו קוראות לוועדה לבחון את השלכות המעמדיות על מנת להבטיח נגישות של ציבור נשים רחב ככל שניתן.

חירות ורצון חופשי

אנו רואות בדאגה תרחיש בו יופעל לחץ רפואי, חברתי ומשפחתי על נשים צעירות לעבור תהליך פולשני זה על מנת להבטיח צאצאים. כך, שמירת ביציות תהפוך מבחירה לגיטימית לדרישה מנשים והפיכת תהליך פולשני ובעל סיכונים לנורמה שגורה במחוזותינו. על כן, ובשל שאר השיקולים שנמנו לעיל, אנו קוראות למועצה הלאומית לביואתיקה לפתוח את הנשוא לדיון ציבורי רחב ושקוף, כולל מעורבות של נשים ונציגות ארגוני נשים בדיון זה, הקשור קשר הדוק למעמד האשה בישראל.

בברכה,

חדוה אייל, רכזת

בשם צוות פרויקט נשים וטכנולוגיות בריאות

אשה לאשה - מרכז פמיניסטי חיפה

* העתק: מירה היבנר, עו"ד - יועמ"ש משרד הבריאות

יצירת עולם במו ידי / נועה שלם

בעולם שבו לנשים יעלה כסף בקרוב הבחירה מבחינתן פשוטה מאוד. היצירה נובעת מתובנה עמוקה, העולם בו אני חיה אינו משרת את האינטרסים שלי ושל היקרים לי, יהיו אלו חברים, משפחה או נשים או אנשים ברחוב. אני וכל אלו איננו נראים. בעולם שנשלט על ידי כוח וכסף, אני בוחרת בדבר היחיד שמתמיד יהיה לי, הכוח ליצור. אני לא מדברת על משהו תיאורטי או רחוק, אני מדברת על לקום בבוקר ולבחור מה אני אוכלת, מה אני לובשת, ליתר דיוק לחשוב על מי גידל והכין את המוצרים בהם אני משתמשת, מי בנה את הבית בו אני גרה, מי תכנן את מערכת התחבורה בעיר בה אני גרה. את מי כל זה משרת. אותי? אולי לפעמים. התשובה אינה תמיד "לא". מצד שני, כל כך הרבה פעמים עניתי "לא", הרגשתי שהעולם הזה לא מספיק, לא מספיק שלי, לא מספיק מכיל את מי שאני - אישה, לסביבה, פמיניסטית, רחבת אופקים ומימדים.

DIY יכול להיות למצוא בגדים ליד הפח, לצבוע את הבית בצבע רגיל אבל לגוון אותו בתבלינים, להנביט עדשים.

DIY יכול להיות לא לזרוק שום דבר, והוא יכול להיות ההבנה שכשאני כבר כן זורקת משהו - אני צריכה לחשוב מה יקרה לו אחר כך.

זה יכול להיות לתפור בגדים חדשים מבגדים ישנים ושאריות בדים מהרחוב. וזה יכול להיות סתם לשבת בבית להתבטל ולצחוק. כיף לא מתוכננת ומתוכנן מראש. אני בוחרת לחשוב מהו העולם בו הייתי רוצה לחיות, מה עושה אותו שווה לחיים. המקום בו אני רוצה לחיות הוא מקום שווה ומלא חיים, שבו יש מקום לי ולכולם. ברור לי שזה נשמע אוטופי, בעולם בו אני חיה כיום הכלים שיש לי לא נחשבים שווים, אבל בעולם שלי, בעולם אותו אני יוצרת, הכלים שיש לי הם הכול: היכולת ליצור עולם, היכולת לגדל מזון, היכולת לאהוב, לפקוח את העיניים, להרים את הראש, יכולות קטנות-גדולות. הכוח שלי הוא ביצירה, להחליט מה ואיך, וליצור זאת. לא לקבל את המוכתב לי מראש מידי החברה, אני בוחרת ליצור עולם שבו כולנו שווים, ולכולנו הכוח לבחור ולהחליט איך יראה העולם, איך תראה החברה.

צרי את חייך בעצמך DIY

קו חירום לקורבנות סחר בנשים

 Информация, помощь и поддержка

 женщинам, пострадавшим

 от сексуальной эксплуатации и торговли

24

054-3008036

אז אל תסרפת את הצלחה בזאר האלקטרוני!

הודעות על פעילות שוטפת, הפגנות, אירועים ומפגשים ב"אשה לאשה", הרצאות, קורסים, מסיבות, עצומות, הצעות עבודה, קטעי עיתונות משמחים ומרגיזים ועוד המון הפתעות.

שלחי מייל ל: ishahfc@netvision.net.il

אשה לאשה באינטרנט: www.isha.org.il

נשים בשחור

ממשיכות להפיץ בכל הארץ!

חיפה כל שישי בין

13:00-14:00

בכר הגפן בן-גוריון.

בואי הצטרפי גם את!

גרסום

מערכת:
 אסנת להט, מיקי, נטלי הופמן, טל מטלון,
 אמל זיאדה וסלבה גרינברג
 עיצוב גרפי:
 יורדן דותן www.jordandotan.com

קולקטיב
 בשעה 20:00
29.7 יום רביעי
31.8 יום שני
30.9 יום רביעי

ברכות
 מברכות את ד"ר שרי אהרוני
 על קבלת הדוקטורט: "ההיבט המגדרי
 ומעורבותן של נשים ישראליות במשא ומתן
 הרשמי בין ישראל לאש"ף (1991-2000)
 מברכות את ד"ר מנאר חסן על קבלת
 הדוקטורט

**הזמנה לאספה השנתית של
 "אשה לאשה" - מרכז פמיניסטי חיפה**
ביום חמישי, 3.9.09 התכנסות ב 18:00
 בתכנית:
הצגת הפעילות השנתית
אישור דו"ח כספי לשנת 2008
בחירת ועד העמותה
בחירת ועדת ביקורת

יולי אוגוסט חם באשה לאשה:
סדרת מפגשים בנושא סקס לסבי ופמיניזם
 המפגשים יתקיימו בימי שלישי
אם יש סקס אחר, בואי לכאן - 243 תנחות של סקס לסבי-פמיניסטי, עם
נשים, עם גברים, ועם בני אדם - דלית באום, יום שלישי ה- 21.7
חרמנות לסביט ופמיניזם - רותי פרסר, יום שלישי ה- 28.7
סקס לסבי, פמיניזם וזקנה - מפגש בהנחיית חיה שלום, ה- 4.8
בוצ'-פם במיטה - איפה הבוצ'יות כולן? סוניה סולוביוב ה-11.8
סדנה מעשית להכנת אביזרי מין - D.I.Y (עשי זאת בעצמך) אביזרי מין -
נועה שלם 18.8

נשים, זקנה ודעה קדומה
בתחילת ספטמבר נקיים שני מפגשים:
 המפגשים יתקיימו בימי שלישי - 8.9.2009, 15.9.2009, בשעות 18:30-21:00,
בהנחייתן של נעמי נמרוד ודליה זק"ש.
 מפגשים אלו יהיו המשך לסדנאות שהתקיימו בשנתיים עשרה השנים האחרונות באשה לאשה,
 האחרונה בהן בדצמבר 2003, ארבעה מפגשים בשם "נשים, פמיניזם והדוקטורט". המפגשים יהיו גם
 פתיחה לפעילות בנושא ויערכו בצורה של קבוצת מיקוד שמטרתה לאסוף את הרצונות, המחשבות
 והפנטזיות של המשתתפות ויתנו כיוון לדרך בה נעסוק בנושא בעתיד.

מסיבת סיום סקסית במיוחד:
 חוגגות את סיום הסדרה בדרס אפ ב-26.8 בשעה 20:00
 בסינקופה בר, כיאט 4
 (כניסה 15 ₪ או כפי יכולתך)

מגזענות כלפי מורות
למורות נגד גזענות
 מפגש בנושא:
"התנגדות והתמודדות עם גזענות במערכת החינוך"
ביום ראשון 5.7.09 בין השעות 10:00 עד 15:30
"אשה לאשה" מרכז פמיניסטי חיפה, ארלוזורוב 118

משתתפות בצערה
של ג'סיקה נבו
על מות אימה

ערב לכבוד קבלת הדוקטורט
של מנאר חסן
 יום חמישי ה-24.9 בשעה 20:00
"הנשכחות: העיר והנשים
הפולסטיניות והמלחמה על הזיכרון"

האם השוויון נשאר מחוץ לחדר המורים? באיזו שפה זה בסדר לדבר בהפסקה? באיזו מידה ניתן
 להשאיר את הזהות שלך מחוץ לכיתה הלימוד? כיצד תתמודדי עם גילוי גזענות כלפיך, כלפי
 תלמיד/ה, כלפי עמית/ה למקצוע? בסמינר נרצה לבדוק יחדיו את אופי הקשר שבין מערכת
 החינוך לבין שימור או שינוי תופעות הגזענות.
 תוכנית המפגש:

9:30 - 10:00 התכנסות (ולמעונינות סיור בבית קואליציית נשים חיפה ו"אשה לאשה")
10:00-12:00 הרצאות פתיחה ודין
שירה אוהיון - ממיסדות קדמה, הקשת המזרחית הדמוקרטית ותנועת "אחותי", אשת
חינוך ותרבות
דליה חלבי - מרצה במכללה האקדמית לחינוך - "אורנים", יועצת ארגונית ומנחת
קבוצות
12:00 - 12:15 הפסקת קפה
12:15 - 13:45 סדנאות "עדייות": על גזענות והתנגדות לגזענות בשיעורים, בהפסקות ומה
 שביניהם
מנחות: טלי רז וכיפאח אחשבוך, רשא פודי ונעמי דה-מלאך
13:45-14:15 ארוחת צהריים קלה
14:15-15:15 דיון מסכים: מחשבות לקראת העתיד
מנחות: קטף מוראד סלאמה וסלבה גרינברג
 מבקשות 20 ₪ השתתפות בהוצאות כיבוד
יש להרשם מראש אצל סלבה, טל' 054-2326225, ishahfc@netvision.net.il
 מספר המקומות מוגבל ל-25 משתתפות. אנו נעזר כמיטב יכולתנו בתיאום הסעות

100 ₪
 או כפי יכולתך

הנחות לחברות - פרטים באתרנו
www.isha.org.il

דמי חברות לשנת 2009
 חברה יקרה, הנך מתבקשת לחדש את החברות באשה לאשה ולשלם את דמי
 המנוי בהקדם האפשרי למען נוכל להמשיך ולשלוח לך את דף המידע. תודה!
 ארלוזורוב 118, חיפה 33276 טל 04-8650977 פקס 04-8641072

שם פרטי ומשפחה _____
 ת.ז. _____ טל. _____
 כתובת _____
 הנני מצרפת בזאת 100 ש"ח עבור דמי חברות לשנה
 ו/או תרומה בסך: _____ ש"ח.

شو رايكمان، اقتلها ولا ما اقتلها؟

هذا هو التخييط الذي قرر موقع بانيت نشره وطلب مشاركة جمهور المتصفحين به لمد يد المساعدة واعطاء النصيحة لكاتب الرسالة.

ففي يوم 9.5.09 تم نشر رسالة في موقع بانيت بعنوان "رسالة خطيرة تصل لموقع بانيت بحاجة لمعالجة فورية" التي توجه سؤال يطرحه شاب ويطلب مساعدة المتصفحين بتخييط يقول فيه: "انوي قتل ابنة عمي لكي اخفف من فضائح عائلتي هل انا معي حق؟".

يروى الشاب في رسالته قصة ابنه عمه التي تسبب "الفضائح" لعائلته ولذلك فهو يريد مساعدة بالنسبة للتخييط الذي يمر به.

انضمت الرسالة الى العديد من الرسائل الاخرى التي يرسلها متصفحون ومتصفحات الى الموقع ويطلبون مشاركة الجمهور بها، رسائل التي تحتوي على تخييطات عاطفية واجتماعية وغيرها.

ولكن ما يميز هذه الرسالة هو التخييط التي تطرحه والذي يحتوي على جريمة جنائية من الدرجة الاولى والتي هي ذات طابع مستقبلي. فلاول وهله ممكن القول ان حرية التعبير عن الراي تسري على الرسالة وعلى نشرها وبالتالي ان للموقع الحق في نشرها وفي الحفاظ على سرية كاتبها وتفصيله.

ولكن كون الرسالة تحتوي على تهديد واو تخييط واو تفكير في ارتكاب جريمة قتل، يجعلها مختلفة عن الرسائل الاخرى ويحمل الموقع ومحرريه مسؤولية كبيرة، بالاخص لانها تصل الى العديد من الشبان والشابات اللذين يتصفحون بالموقع وربما تخطر في بالهم فكرة مشابهه.

قررنا في كيان كتابة رسالة الى السيد بسام جابر، رئيس تحرير الموقع وصحيفة بانوراما، وسررنا بانضمام 8 جمعيات نسوية لرسالتنا.

اليكن نص الرسالة الكامل:

الجمعة، 15 ايار، 2009

إلى حضرة

السيد بسام جابر

رئيس تحرير موقع بانيت

وصحيفة بانوراما الطيبة

تحية وبعد،

الموضوع: نشر رسالة في موقع بانيت بشأن قضية قتل شابة

1. في يوم 9.5.09 تم نشر رسالة في موقع بانيت بعنوان "رسالة خطيرة تصل لموقع بانيت بحاجة لمعالجة فورية"، توجه سؤال يطرحه شاب ويطلب مساعدة المتصفحين بتخييط يقول فيه: "انوي قتل ابنة عمي لكي اخفف من فضائح عائلتي. هل انا معي حق؟".
2. يروي الشاب في رسالته قصة ابنه عمه التي تسبب "الفضائح" لعائلته، ولذلك فهو يريد مساعدة بالنسبة للتخييط الذي يمر به. هكذا ينهي الشاب رسالته "الرجاء لا أريد استهزاء أو مزح هاد موضوع فيه موت وحياة وهل جلال قتلها أو ليس قتلها تخويفها؟؟ بالقتل ومع السلامة".
3. نتوجه إليك بهذه الرسالة الخطبة باسم جمعية كيان والجمعيات النسوية الموقعة، أذنا، للتعبير عن دهشتنا من قراءة هذه الرسالة الـ"خطيرة" فعلا، وكذلك للتعبير عن استيائنا الشديد منها.
4. القضية المطروحة على لسان ذلك الشاب هي قضية تطرح مخالفة جنائية ذات طابع مستقبلي، وبالتالي فقد انتهت بسلب حياة تلك الشابة، ولذلك نرى أنه تقع عليك، كرئيس التحرير، وعلى الموقع عموماً، مسؤولية كبيرة بإزالتها، وكذلك مسؤولية إبلاغ الشرطة عنها.
5. هل يعقل أن يتم نشر مثل هذه الرسالة التي يطالب فيها كاتبها أن يشاركه الجمهور بارتكاب مخالفة جنائية من الدرجة الأولى؟ وماذا لو شاركه المتصفحون واقترحوا عليه قتلها فعلاً؟ ماذا عن جمهور الشباب والشابات اللذين يتصفحون هذه الزوايا، وما هي الرسالة التي يمنحها الموقع لمتصفحيه؟
6. نحن نرى ان نشر هذه الرسالة هو بمثابة تحريض على قتل النساء عامة ويعتبر مخالفة جنائية (بند 2d144 لقانون العقوبات- 1977).
7. إن حرية الصحافة وحرية التعبير عن الرأي يشكلان مبدئين أساسيين يجب وجودهما في كل دولة ديمقراطية، لكن هناك حاجة لإجراء توازن عندما قد يتسبب أحدهما بالضرر، أو قد يمس بحقوق أخرى.
8. عندما تمس حرية التعبير عن الرأي الحق في الحياة، أو تتسبب في سلبه، وهذا الحق هو أهم وأول مبادئ حقوق الإنسان، فلا شك في أن ذلك يحتم إزالة التعبير، وفي هذه الحالة إبلاغ الشرطة به، لأنه مخالف للقانون.
9. نلفت انتباهك للبند 262 من قانون العقوبات- 1977 الذي ينص ما يلي: "من علم أن فلاناً يخطط لارتكاب جريمة جنائية ولم يتخذ كل الخطوات المعقولة لمنع من فعلها أو إتمامها، فإن عقوبته هي السجن سنتين".
10. لذلك، ولكل ما جاء أعلاه، نتوجه إليك بهذه الرسالة الخطبة بطلب إبلاغ الشرطة فوراً عن الرسالة، وإزالتها فوراً من الموقع المذكور، ونشر بلاغ توضيحي يتم فيه تراجع الموقع عن نشر هذه الرسالة وشجب مضمونها.
11. ننتظر ردك العاجل لرسالتنا. باحترام،

كيان- تنظيم نسوي، جمعية نساء ضد العنف، جمعية السوار، جمعية نعم- نساء عربيات بالمركز، جمعية الاهالي- برنامج التنمية النسائية، برنامج الدراسات النسوية مدى الكرمل، مجموعة ناشطات نسويات، جمعية امراة لامراة، مركز الطفولة

الا انه وبالرغم من مرور أكثر من 3 اسابيع على ارسالها، وبالرغم من توجه وسائل اعلام اخرى التي ناقشت الموضوع (منها صحيفة هاريتس) للمحرر لطلب رده، لم يصلنا اي رد منه.

كناشطة نسوية يؤسفني تلقى هذا الصمت من قبل الموقع ومن قبل الصحافة العربية عامة.

فعند قتل امراة عربية على يد احد افراد عائلتها، سرعان ما تنشر الصحافة الخبر (او يصح القول العشرات منها سنويا) ولكن عندما تتلقى الصحافة فرصة لمعالجة القضية ولاخذ دور فعال بايقافها، على الاقل على يد عدم اعطائها منصفه وعدم نشرها، هنا تصمت الصحافة العربية. والسؤال هو لماذا؟

فهل يعقل ان نفتح صباحننا بصحف ومواقع التي تدعونا للمشاركة بتخييطات انسانية واخلاقية مثل هذه؟

فماذا لو ارسل متصفحاه تخييط بعنوان: هل لي ان اغتصب ابنتي؟ او هل لي ان اعتدي جنسيا على طفلة جاري؟ او حتى على طفلي؟ او هل لي ان اقتل زملائي في العمل؟

ماذا كان محررو الموقع سيفعلون اذا؟ هل سيقومون بنشر الرسالة؟

او هل كون الموضوع الذي تطرحه الرسالة يتعلق بنساء و"بسلوكياتهن" التي كانت دائما موضع قلق المجتمع ويعتبر تهديدا ل"شرفه"، يعطي الشرعية لمداولته؟

للاسف وبما ان السيد بسام جابر لم يجيبنا على رسالتنا اليه حتى كتابة هذه الاسطر، فان هذه التساؤلات ستبقى قائمة.

شيرين بطشون، محامية

مركزة القسم القانوني في كيان وناشطة نسوية